

LOD BILTEN

JAČANJE LOKALNE DEMOKRATIJE / DEMOKRACIJE

NOVEMBAR / STUDENI 2015

EKOLOGIJA

VOLONTERSKE AKCIJE

OSNAŽIVANJE ŽENA

ZAŠTITA OKOLIŠA

ZDRAVLJE

EDUKACIJA

Projekat finansira
Evropska unija

Ministarstvo pravde
Bosne i Hercegovine

Empowered lives.
Resilient nations.

★ Predstavници partnerskih JLS posjetili Irsku ★ Igra i učenje za najmlađu generaciju Cazinjana ★ Mještani Velinog Sela se pokazali kao uspješni volonteri ★ U Sarajevu održana „Akademija mladih poduzetnika” ★ Džudisti iz Berkovića brinu o zdravlju svojih sugrađana ★ Planinarsko-ekološka škola za mlade iz Kotor Varoši ★ U dvorišta maglajskih škola postavljeni šareni kontejneri ★ I u BiH proslavljen 70. rođendan Ujedinjenih nacija ★

PREDSTAVNICI PARTNERSKIH JLS POSJETILI

Posjeta je organizovana na način da učesnicima obezbjedi kvalitetne i korisne informacije, a program se zasnivao na stvarnom iskustvu i konkretnim primjerima

Kako bi se predstavnici partnerskih JLS-a, što učestvuju u četvrtoj fazi LOD projekta, upoznali sa dobrim EU praksama koje se odnose na saradnju između lokalnih vlasti i civilnog društva tokom oktobra organizirana je studijska posjeta Irskoj.

Domaćin predstavnicima iz naše zemlje bio je Institut za javnu upravu (IPA), odnosno irska razvojna agencija za upravljanje javnim sektorom, koja nudi širok spektar usluga poput obrazovanja, obuke i razvoja, istraživanja i izdavaštva.

Usluge IPA-e, koji je osnovan 1957. godine, najčešće koriste predstavnici irske državne službe, ali zahvaljujući dobroj reputaciji svoje usluge pružaju i međunarodnim klijentima. Već dugo i uspješno pružaju usluge državnim odjeljenjima i rade u saradnji sa javnim sektorom na osmišljavanju i organizovanju različitih obuka i konsultacija.

Posjeta je organizovana na način da učesnicima obezbjedi kvalitetne i korisne informacije, a program se zasnivao na stvarnom iskustvu i konkretnim primjerima saradnje između lokalnih vlasti u Irskoj i civilnog društva. Prezentacije, posjete i sastanci su bili interaktivnog tipa s fokusom na primjere iz stvarnog života iz kojih se i najbolje uči. Na taj način učesnici su mogli lako usvojiti znanja koja će moći prenijeti po povratku u svoje lokalne zajednice.

„Nakon svih pet modula upravljanja projektnim ciklusom (PCM) kroz projekt LOD IV, koje smo prošli na obukama u Tesliću, ova studijska posjeta Irskoj je došla kao završnica koja je nam je utisnula važnu poruku. Ta poruka je bila da se sami uvjerimo kako to u praksi rade zemlje koje povlače

najviše sredstava EU", riječi su Dragomira Dundera iz Maglaja, koji je bio oduševljen posjetom zemlji koja ga je svojom historijom i ljepotom podsjetila na BiH.

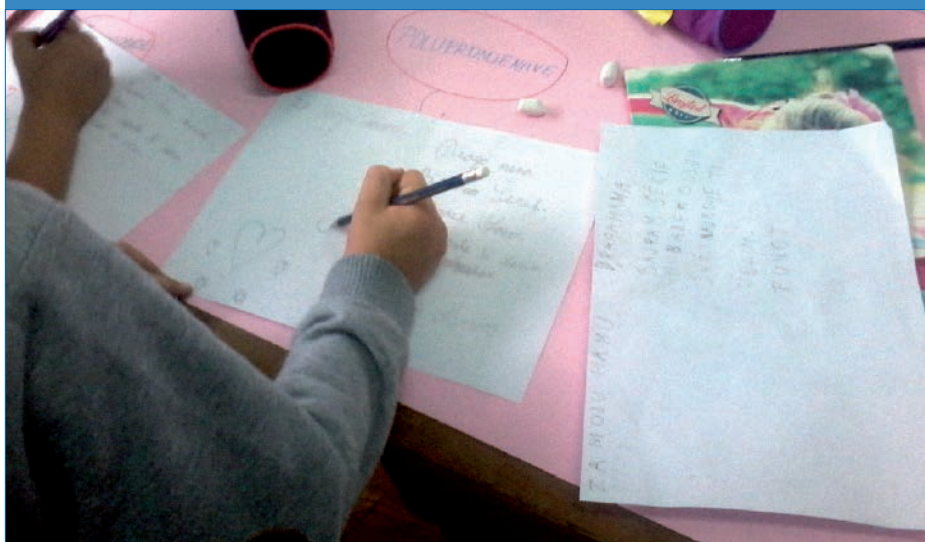
„Kroz prezentacije koje smo odslušali i razgovore sa ljudima u Dublinu i drugim gradovima i okruzima u Irskoj, mogli smo zaključiti kako su ti ljudi ostavili iza sebe tešku prošlost, i gledajući samo naprijed postigli su svoj cilj, a to je da su postali jedna ekonomski razvijena zemlja, gdje svi imaju jednake šanse za posao i bolji život. Svidjelo mi se još i to što Irci pokazuju

kako se država gradi odozdo prema gore, tj. od lokalne zajednice prema samom vrhu, tako da većina inicijativa za projekte dolazi od lokalne zajednice koja zauzima važnu ulogu u administrativnom uređenju Irske", kazao je Dragomir i izrazio nadu da će pri povratku u domovinu primjere dobre prakse koje je usvojio pokušati primjeniti u svojoj lokalnoj zajednici.

IGRA I UČENJE ZA NAJMLAĐU GENERACIJU CAZINJANA

Skoro 95 posto djece sa područja općine Cazin nema pristup predškolskom odgoju

Jedna od novih JLS koje učestvuju u četvrtoj fazi LOD projekta je i općina Cazin koja se nalazi na sjeverozapadu BiH. Među glavnim problemima ove lokalne zajednice jeste nedostatak predškolskih ustanova, a to potvrđuje i činjenica da na području općine postoji samo jedan vrtić čiji kapacitet je 125 djece.

Imajući u vidu da se u predškolskoj dobi najbrže razvijaju sposobnosti djeteta, a da skoro 95 posto djece sa područja općine Cazin nema pristup predškolskom odgoju, Udruženje mladih „Cazin.net“ je osmislilo projekat „Igra i učenje za sve“ koji se sastoji u organiziranju predškolskog odgoja za djecu iz ruralnih područja, djecu sa posebnim potrebama i djecu iz socijalno ugroženih porodica. Glavni cilj projekta jeste povećati obuhvat djece predškolskim odgojem i pružiti najmlađoj generaciji uslove za optimalan tjelesni, intelektualni, emocionalni i socijalni razvoj.

Kroz projekat je planirano da se organizuje skraćeni program predškolskog odgoja u prostorijama osnovnih škola i vrtića, po četiri sata dnevno, koji bi obuhvatio 300 djece uzrasta od četiri do šest godina. Učešće mališana koji ranije nisu imali priliku biti dio predškolskog sistema bilo bi besplatno. Za potrebe projekta je angažirano 11 neza-

Kroz igru i druženje sa svojim vršnjacima se oslobodio i sada sve više govori. Nadam se da će uz pomoć logopeda i dalje napredovati i dostići nivo razvoja govora u skladu sa svojim uzrastom“, rekla je Edita Ajkić iz Liskovca.

Među 11 odgajatelja koji su angažirani na projektu se našao i Nevad Henda, profesor predškolskog odgoja, koji je dobio priliku da svoje vještine i znanja primjeni u praksi.

„Drago mi je što mi se ukazala prilika da kroz ovaj projekat steknem određeno radno iskustvo i da radim posao za koji sam se školovao. Posebno mi je zadovoljstvo što imam priliku da pokažem kako posao odgajatelja predškolske djece muškarci mogu raditi jednako dobro kao i žene, jer se u našoj sredini ovaj posao percipira isključivo kao ženski.“

Broj prijavljene djece itekako je ispunio očekivanja kreatora projekta, ali je pokazao da postoji potreba za povećanjem predškolskih kapaciteta na području općine kako bi se djeci osigurale jednake prilike i mogućnosti za razvoj.

CAZIN: ZA DJECU IZ SIROMAŠNIH PORODICA BESPLATNA EDUKACIJA

Riječ je o programima edukacije iz opće i informatičke pismenosti, engleskog jezika, i pedagogije, zasnovanim na metodama mješovitog obrazovanja

Prema podacima Mjesne zajednice Stijena, koja se nalazi u sklopu općine Cazin postoji čak 105 porodica koje žive na granici siromaštva i spadaju u kategoriju lica koja se nalaze u stanju socijalne potrebe. Oko 30 posto porodica u ovoj mjesnoj zajednici ima preko četvero djece, koja žive u jako teškim socio-ekonomskim uslovima, dok 10 posto porodica čine samohrane majke.

Uz to, od 850 učenika u Osnovnoj školi „Stijena“ u školskoj 2014./2015., oko 50 učenika spada u kategoriju socijalno ugrožene djece, koja imaju jako nizak stepen prolaznosti, veliki broj izostanaka iz ško-

le, a oko 20 posto ih neredovno pohađa nastavu. Tačan broj mladih koji su prestali pohađati osnovnu školu je nepoznat, ali, nažalost, postoje i takvi slučajevi.

Upravo zbog toga, u KUD-u „Stijena“ su kreirali projekat pod nazivom „Jer ja to zaslužujem“ s ciljem da unaprijede i poboljšaju znanje djece iz socijalno ugroženih kategorija stanovništva, kojima roditelji, zbog svog socijalno-ekonomskog statusa, nisu u prilici posvetiti punu pažnju.

Riječ je o programima edukacije iz opće i informatičke pismenosti, engleskog jezika, i pedagogije, zasnovanim na metoda-

ma mješovitog obrazovanja: kombinacija klasične nastave i nastave uz pomoć informacijsko-komunikacijske tehnologije.

„Nisam imao ranije priliku da učim engleski i to mi se mnogo dopalo. Iako smo učili i bosanski, ja sam jedva čekao časove engleskog koji su bili zanimljivi. Posebno su mi se sviđala predavanja iz informatike na kojima sam dosta toga naučio“, riječi su Amela Hafizovića, jednog od dječaka koji je prošao cjelokupni program edukacije.

Pored opće edukacije, zamišljeno je da se polaznici na radionicama i zabave, i to uz tečaj folklor na kojem bi savladali osnovne folklorne i plesne korake, te poboljšali svoje psiho-fizički stanje. Bavljenje mladih folklorom ponudilo bi im mogućnost ne samo stjecanja znanja o tradiciji, već i priliku da putuju, upoznaju različite narode i običaje.

Planirano je da rezultati i dostignuća 30 dječaka i djevojčica koji su okončali edukativne radionice budu predstavljeni na velikoj smotri znanja i stvaralaštva koja će biti organizovana po završetku projekta.

U SARAJEVU ODRŽANA „AKADEMIJA MLADIH PODUZETNIKA”

Jedna od aktivnosti projekta „Ja hoću. Ja mogu. Ja nemam štelu.“ koji je inicirao Demokratski omladinski pokret iz Sarajeva bila je i Akademija mladih poduzetnika koja je održana tokom septembra. Svrha Akademije je bila u tome da na jednom mjestu okupi mlade biznismene koji su već pokrenuli vlastiti biznis, ili imaju namjeru to učiniti.

Zainteresovanost za projekat je bila velika, što je potvrdila i odlična posjećenost na radionicama na kojima su polaznici Akademije radili u grupama. Pod vod-

stvom stručnih mentora 57 učesnika je imalo zadatak da osmisle vlastitu firmu, djelatnost, budžet, marketing, te da svoju firmu predstavje javno.

„Učešće na Akademiji je jedno jako didaktično i fenomenalno iskustvo, ne samo za mene, već za sve nas mlade koji sutra trebaju da uđu u svijet biznisa i da svoje ideje pretvore u produktivan projekat. Imali smo

priliku naučiti kako da dođemo do ideje, kako od ideje napraviti biznis plan, a potom i kako napraviti registraciju firme”, riječi su Mersida Zafirovskog, koji nije krio zadovoljstvo učešćem u ovom projektu.

Nakon Akademije projektom je planirana organizacija „Biznis inkubatora” koji je zamišljen kao mjesto na kojem će se najbolje biznis ideje moći dalje razvijati.

Osim obnove seoskog parka, kroz projekat su organizovane ekološke radionice i akcije

i postavljeni su rekviziti za igru, pa je nekadašnje mjesto susreta i druženja ponovo oživjelo uz dječiju graju i smijeh.

„Mislim da je ovo bila super ideja da zajednički napravimo neku promjenu u našem selu. Učestvovao sam u svim akcijama i mogu reći da nije bilo previše naporno, jer je, ustvari, to sve bilo jedno veliko druženje. Mladi su napokon dobili svoje mjesto za okupljanje, a mlađi sad imaju mjesto gdje se mogu bezbrižno igrati”, kazao je Slađan Đurđević, učenik srednje škole koji je bio vrlo aktivan u volonterskim akcijama.

Projektom „Aktiviraj se i volontiraj za zdravu životnu sredinu“ Ekološko udruženje „Eko put“ iz Bijeljine, uz partnerstvo sa Udruženjem građana „EKO-Leonardo“ iz Priboja, željelo je animirati javnost o značaju građanskog aktivizma i volonterizma u zaštiti životne sredine, odbrane od elementarnih ili ekoloških katastrofa, te o prihvatanju aktivnog učešća i vlastite uloge u održivom suživotu svih kategorija građana uključujući i osjetljive i ranjive kategorije.

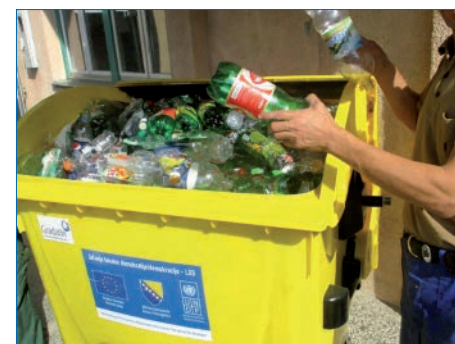
„Dopalo mi se što smo kroz zajednički rad napravili vidljive rezultate koji su obradovali cijelo selo. Time se naš posao ne završava, jer smo se dogovorili da ćemo naš parkić nastaviti čuvati i održavati ga čistim.“

Osim obnove seoskog parka, kroz projekat su organizovane ekološke radionice i akcije, te ulične kampanje povodom Međunarodnog dana bez automobila i Međunarodnog dana volontera.

kontejnera krenulo se sa aktivnim selektovanjem i prikupljanjem otpada, a u akciju su se uključili, ne samo učenici i nastavno osoblje škola i vrtića, nego i drugi stanovnici grada Maglaja.

„Ovaj projekat ima jako zvučan i simboličan naziv ‘Mi to možemo’. I zaista, mi to možemo! Da od starih, neupotrebljivih stvari stvorimo nešto korisno, a pritom zaštitimo naše rijeke, planine, naš zrak koji udišemo, zaštitimo nas“, riječi su jedne od učesnica koja je aktivno učestvovala u projektu.

okoline, odnosno sprječavanju nastanka divljih odlagališta i održavanju riječnih korita.

Svjesni te činjenice, Udruženje građana Ekološki pokret „Eko Maglaj“ realizuje projekat pod nazivom „Mi to možemo!“ čiji je osnovni cilj edukacija djece i mladih o značaju čuvanja okoliša, te selektivno prikupljanje otpada.

Projekat je obuhvatio sve obrazovne ustanove na maglajskoj općini koje su pretrpjele štete usljed poplava, pa su ispred sedam škola i vrtića postavljeni edukativni kontejneri u bojama. Od prvog dana postavke

Kroz projekat je organizovana i škola džudoa kako bi se animirala djeca predškolskog i školskog uzrasta da svoj život obogate sportskim aktivnostima

Svjesni činjenice koliko je savremeni način života (boravak u zatvorenim i zadimljenim prostorijama, predugo sjedenje za računarom, nedovoljna fizička aktivnost i sl.) štetan za zdravlje kako djece, tako i omladine i odraslih, džudo klub „Berković“ došao je na ideju da realizuje projekat „Sportom do zdravlja“.

Za realizaciju projekta, čiji je glavni cilj podsticanje mladih na aktivno bavljenje sportom, bilo je potrebno najprije stvoriti adekvatne uslove za sportske aktivnosti i rekreaciju. Stoga je izgrađena trim staza u dužini od 1000 metara na lokalitetu borove šume uz koju su postavljene sprave za vježbanje. Na taj način su stanovnici

Berkovića dobili estetski i funkcionalno uređen prostor u prirodi koji je moguće koristiti za šetnju, trčanje i vježbanje. Iako je, prije svega, staza namijenjena sportistima, u šetnjama na čistom zraku uživat će i stariji stanovnici.

Kroz projekat je organizovana i škola džudoa kako bi se animirala djeca predškolskog i školskog uzrasta da svoj život obogate sportskim aktivnostima, što je direktno utjecalo na promociju džudo sporta i na povećanje broja djece i omladine koja se aktivno bave sportom.

„Za mene ovo predstavlja mjesto na koje rado dolazim, kako sa klubom na kon-

dicione treninge, tako i sa drugarima u slobodno vrijeme. Trim staza mi pruža mogućnosti da na svježem zraku i u prirodnom ambijentu treniram i što bolje se pripremim za predstojeća takmičenja. Polaznici škole džudoa su i neki od mojih školskih drugara, a posebno me raduje što imam priliku da im prenesem i neke od svojih vještina kako bi i oni postali aktivni džudisti", riječi su jedanaestogodišnje Jelene, aktivne članice kluba.

Pored navedenog, svrha projekta je i upoznavanje zajednice sa aktivnostima džudo kluba, prednostima bavljenja ovim sportom, te kroz brigu o trim stazi i prirodi podizanje ekološke svijesti prvenstveno mladih.

A group of people, including two young women in white and black uniforms, standing together indoors. One woman is holding a wrapped gift.

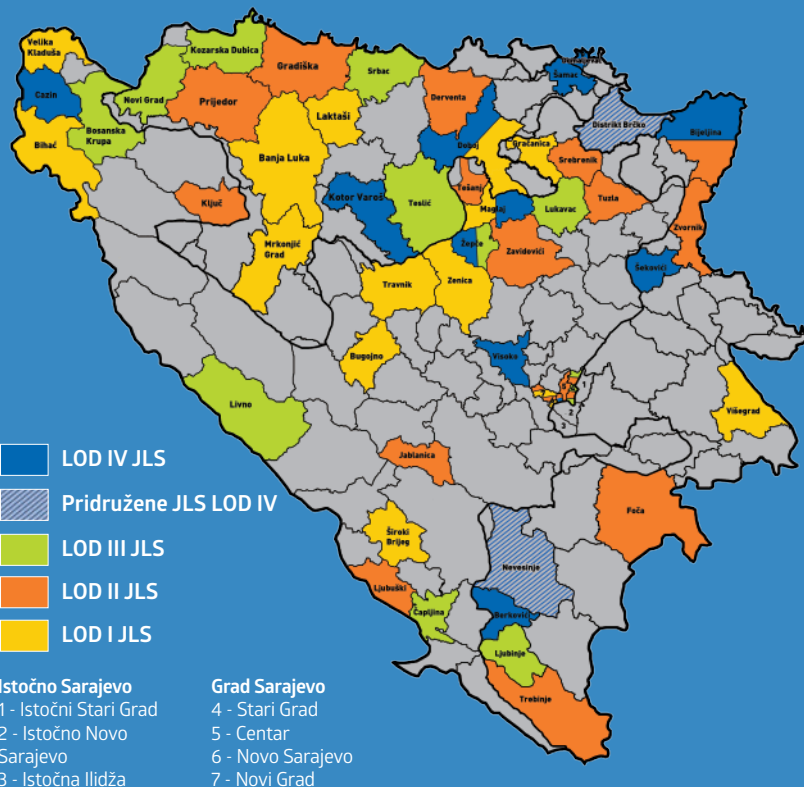
REKLI SU O LOD-U

JOSIP GRUBEŠA, ministar

„Ministarstvo pravde Bosne i Hercegovine je partner Projekta jačanja lokalne demokratije/demokracije počev od njegove prve faze. Poduzete aktivnosti pokazuju da je LOD uspješan projekat koji doprinosi, ne samo povezivanju građana i općina, bolju komunikaciju organizacija civilnog društva i lokalnih vlasti, već predstavlja značajan doprinos demokratskoj stabilizaciji, pomirenju i daljem razvitku Bosne i Hercegovine u procesu evropskih integracija.

Vjerujem da je upravo pristup koji LOD projekat promovira značajan za napredak Bosne i Hercegovine, jer su svi primjeri dobre prakse u oblasti saradnje lokalnih vlasti i civilnog društva prilagodljivi različitim razinama vlasti. Zadovoljstvo je učestvovati i doprinositi rezultatima LOD projekta kroz sve ove godine, te smo posebno sretni sa inicijativom za regionalizaciju LOD projektne intervencije, odnosno prenošenje najboljih praksi iz naše zemlje na prostor Zapadnog Balkana

Potražite više o LOD projektu

Ukoliko Vas zanimaju dosadašnje aktivnosti u okviru LOD projekta, kao i naše buduće, planirane projektne aktivnosti posjetite našu web stranicu <http://www.ba.undp.org> ili nas potražite na našoj Facebook stranici www.facebook.com/ProjekatLOD. Facebook stranica LOD projekta sadrži informacije o aktivnostima LOD IV projekta, partnerskih jedinica lokalne samouprave, implementiranih projekata, kao i informacije o opštem djelovanju nevladinog sektora i omladinskih organizacija u BiH. Dovoljno je da kliknete "Sviđa mi se" (Like) i dobivat ćete aktuelne informacije o projektima i tekućim aktivnostima koje Vas zanimaju. Možete nas pratiti i na Twitteru putem hashtaga #LOD4. Prethodna izdanja LOD biltena možete pronaći i preuzeti na internetskim stranicama www.ngo.ba i www.ba.undp.org.

www.ba.undp.org
www.facebook.com/ProjekatLOD

RJEČNIK EU POJMOVA

Evropski sud za ljudska prava
(European Court of Human Rights - ECtHR)

Evropskom konvencijom za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda 1959. godine ustanovljen je Evropski sud za ljudska prava koji djeluje u okviru Vijeća Evrope. Ipak, stalna institucija zaštite ljudskih prava u Evropi postao je 1998. kada je stupio na snagu Protokol 11. Evropske konvencije o ljudskim pravima.

Bosna i Hercegovina je ratificirala Konvenciju 2002. godine čime je prihvatila nadležnost Suda da odlučuje o aplikacijama bilo koje fizičke osobe, nevladine organizacije, skupine pojedinaca ili druge države članice koji tvrde da su žrtve povrede prava utvrđenih u Konvenciji što ih je počinila BiH.

Evropski ekonomski prostor
(European Economic Area - EEA)

Kako bi se stvorilo jedinstveno evropsko tržište na kojem bi se poštovala sloboda kretanja ljudi, roba, usluga i kapitala sporazumom iz 1994. godine, kojeg je potpisalo

12 država tadašnje Evropske zajednice i šest država EFTA-e, formiran je Evropski ekonomski prostor (EEA). EEA je stvoren kako bi se omogućilo zemljama EFTA-e da učestvuju u jedinstvenom slobodnom tržištu, a da ne moraju pristupiti Evropskoj uniji.